

62019CJ0501

TIESAS SPRIEDUMS (treš? pal?ta)

2021. gada 21. janv?r? (*1)

L?gums sniegt prejudici?lu nol?mumu – Nodok?i – Pievienot?s v?rt?bas nodoklis (PVN) – Direkt?va 2006/112/EK – 2. panta 1. punkta c) apakšpunkts), 24. panta 1. punkts un 25. panta a) punkts – Ar nodokli apliekami dar?jumi – Atl?dz?bas par muzik?lo darbu izzi?ošānu sabiedr?bai – 28. pants – Autorties?bu kolekt?v? p?rvald?juma organiz?cija – Šo atl?dz?bu iekas?šana no galaizmantot?ja sav? v?rd? un autorties?bu ?pašnieku interes?s

Liet? C?501/19

par l?gumu sniegt prejudici?lu nol?mumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko Înalta Curte de Casa?ie ?i Justi?ie (Augst? kas?cijas tiesa, Rum?nija) iesniedza ar l?mumu, kas pie?emts 2019. gada 22. febru?r? un kas Ties? re?istr?ts 2019. gada 28. j?nij?, tiesved?b?

UCMR – ADA Asocia?ia pentru Drepturi de Autor a Compozitorilor

pret

Asociatia culturala “Suflet de Român ”, ko p?rst?v t?s likvidators Pro Management Insolv IPURL,

TIESA (treš? pal?ta)

š?d? sast?v?: pal?tas priekšs?d?t?ja A. Prehala [A. Prechal] (referente), Tiesas priekšs?d?t?ja vietniece R. Silva de Lapuerta [R. Silva de Lapuerta], kas pilda treš?s pal?tas tiesneses pien?kumus, tiesneši N. V?ls [N. Wahl], F. Biltšens [F. Biltgen] un L. S. Rosi [L. S. Rossi],

?ener?ladvok?ts: Ž. Riš?rs Delat?rs [J. Richard de la Tour],

sekret?rs: A. Kalots Eskobars [A. Calot Escobar],

?emot v?r? rakstveida procesū,

?emot v?r? apsv?rumus, ko sniedza:

–

UCMR – ADA Asocia?ia pentru Drepturi de Autor a Compozitorilor v?rd? – A. Achim,

–

Rum?nijas vald?bas v?rd? – s?kotn?ji C.?R. Can??r, R. Ha?ieganu un A. Rot?reanu, v?l?k – E. Gane, A. Rot?reanu un R. Ha?ieganu, p?rst?vji,

–

Polijas vald?bas v?rd? – B. Majczyna, p?rst?vīs,

–

Eiropas Komisijas vārdā – L. Lozano Palacios un A. Armenia, pārstāves,
noklausījusies ģenerālvokāta secinājumus 2020. gada 1. oktobra tiesas sēdē,
pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1

Līgums sniegt prejudiciālu nolikumu ir par to, kā interpretēt Padomes Direktīvas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopējo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu (OV 2006, L 347, 1. lpp.), kurā grozījumi ir izdarīti ar Padomes Direktīvu 2010/88/ES (2010. gada 7. decembris) (OV 2010, L 326, 1. lpp.) (turpmāk tekstā – “PVN direktīva”), 24. panta 1. punktu, 25. panta a) punktu un 28. pantu.

2

Šis līgums sniegt prejudiciālu nolikumu tika iesniegts tiesvedībā starp UCMR – ADA Asociația pentru Drepturi de Autor a Compozitorilor (Komponistu autortiesību aizsardzības apvienība UCMR – ADA, turpmāk tekstā – “UCMR-ADA”) un Asociația culturală “Suflet de Român” (Kultūras apvienība “Rumāņu dvēsele”, turpmāk tekstā – “apvienība”), kura pašlaik ir likvidācijas procesā, par pievienotās vērtības nodokļa (PVN) piemērošanu atlīdzībā, kuras šai apvienībai ir pienākums maksāt UCMR-ADA par muzikālo darbu izziņošanu sabiedrībai saistībā ar apvienības rīkotu izrādi.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

3

PVN direktīvas 2. panta 1. punkts ir paredzēts:

“PVN uzliek šādiem darījumiem:

[..]

c)

pakalpojumu sniegšanai, ko par atlīdzību kādā dalībvalsts teritorijā veic nodokļa maksātājs, kas rīkojas kā tās;

[..].”

4

Šīs direktīvas 24. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

““Pakalpojumu sniegšana” ir jebkurš darījums, kas nav preču piegāde.”

5

nemateriālo? pašuma nodošana neatkarīgi no tā, vai tas ir tāda dokumenta priekšmets, kurš rada pašumtiesības, piemēram, autortiesības, patentu, licenču, preču zīmju un citu līdzīgu tiesību pārņemšana un/vai nodošana;

[..]

e)

starpniecības pakalpojumi, ko veic personas, kas rīkojas citu personu vārdā un citu personu interesēs, ja šie pakalpojumi ir ņemti preču piegādes vai pakalpojumu sniegšanas ietvaros.

[..]”

Autortiesību likums

9

1996. gada 14. martaleģea nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe (Likums Nr. 8/1996 par autortiesībām un blakustiesībām; M.Of., I daļa, Nr.°60/1996. gada 26. marts), redakcijā, kas ir piemērojama pamatlieta (turpmāk tekstā – “Autortiesību likums”), 13. pants ir formulēts šādi:

“Darba izmantošana rada autoram atsevišķas un ekskluzīvas mantiskas tiesības, kas viņam sniedz iespēju atļaut vai aizliegt:

[..]

f)

darba tiešu vai netiešu izziņošanu sabiedrībai jebkādā veidā, ieskaitot tās publiskošanu tādā, lai sabiedrība tam varētu piekļūt no individuāli izvēlītas vietas individuāli izvēlītā laikā;

[..].”

10

Šā likuma III sadaļas nosaukums ir “Autortiesību un blakustiesību pārvaldība un aizsardzība”. Tās I nodaļā par “autora mantisko tiesību un blakustiesību pārvaldību” ir ietvertas trīs iedaļas. 123.–1234. pants ir iekļauts I iedaļā “Vispārīgie noteikumi”.

11

Saskaņā ar minētā likuma 123. pantu:

“1. Autortiesību un blakustiesību pāšnieki var ņemot ar šo likumu viņiem atzītās tiesības personīgi vai, pamatojoties uz pilnvarojumu, ar kolektīvā pārvaldījuma organizāciju starpniecību saskaņā ar šajā likumā paredzētajiem nosacījumiem.

[..]

3. Autortiesību vai blakustiesību pāšnieki ar šo likumu viņiem atzītās mantiskās tiesības nevar nodot kolektīvā pārvaldījuma organizācijām.”

12

Šā paša likuma 1231. pants ir noteikts:

“1. Kolektīvā pārvērtēšana ir obligāta šādu tiesību īstenošanai:

[..]

e)

muzikālo darbu izziņošanai sabiedrībai [..];

[..].

2. Attiecībā uz 1. punktā minētajām tiesību kategorijām kolektīvā pārvērtējuma organizācijas pārstāv arī tiesību īpašniekus, kuri tai nav piešķiruš pilnvaras.”

13

Autortiesību likuma 125. panta 2. punktā, kurš ir iekļauts II iedaļā “Autortiesību un blakustiesību kolektīvā pārvērtējuma organizācijas”, ir paredzēts:

“[Kolektīvā pārvērtējuma] organizācijas tieši izveido autortiesību vai blakustiesību īpašnieki, fiziskas vai juridiskas personas, un tās darbojas tām sniegtā pilnvarojuma robežās, pamatojoties uz statātiem, kas pieņemti saskaņā ar likumā noteikto procedūru.”

14

Šā likuma 1291. pants ir formulēts šādi:

“Gadījumos, kad kolektīvā pārvērtēšana ir obligāta, ja [autortiesību] īpašnieks nav nevienas organizācijas biedrs, kompetence ir tās sektora organizācijai, kurā ir lielākais biedru skaits. Nepārstāvētie tiesību īpašnieki var pieprasīt summas, kas tiem pienākas, trīs gadu laikā no paziņošanas dienas. Pēc šā termiņa beigām nesadalītās vai nepieprasītās summas izmanto saskaņā ar kopsapulces lēmumu, izņemot pārvērtēšanas izmaksas.”

15

Minētā likuma III sadaļas I nodaļas III iedaļā “Kolektīvā pārvērtējuma organizāciju darbība” ir ietverts 130.–135. pants.

16

Šā paša likuma 130. panta 1. punktā ir paredzēts:

“Kolektīvā pārvērtējuma organizācijām ir pienākums:

a)

piešķirt neekskluzīvas atļaujas izmantot tiem, kuri tās pieprasa pirms aizsargātā repertuāra izmantošanas par atļauzību neekskluzīvas licences veidā rakstiskā formā;

b)

izstrādāt metodoloģiju savas darbības jomās, ieskaitot atbilstošas pašumtiesības, par kurām ir jāvienojas ar izmantotajiem, lai regulētu samaksu par šo tiesību izmantošanu gadījumā, kad darbu izmantošanas veids nepieļauj to, ka tiesību īpašnieki varētu piešķirt individuālu atļauju;

[..]

e)

iekas?t no izmantot?jiem naudas summas, kas tiem ir j?maks?, un sadal?t t?s starp ties?bu ?pašniekiem [..];

[..].”

17

Saska?? ar Autorties?bu likuma 1311. panta 1. punktu, kurš papildina 130. panta 1. punkta b) apakšpunkta noteikumus:

“Kolekt?v? p?rvald?juma organiz?cijas par metodolo?iju vienojas ar [noteiktu apvien?bu un noteiktu izmantot?ju organiz?ciju] p?rst?vjiem, pamatojoties uz š?diem galvenajiem krit?rijiem:

a)

ties?bu ?pašnieku kategorija neatkar?gi no t?, vai vi?i ir vai nav biedri, k? ar? joma, kur? notiek p?rrunas vienošan?s nol?k?;

[..]

d)

kolekt?v? p?rvald?juma organiz?cijas p?rvald?t? repertu?ra izmantošanas ?patsvars;

[..]

f)

ien?kumi, ko izmantot?ji g?st, veicot darb?bu, kur? tiek izmantots repertu?rs, kas ir p?rrunu priekšmets.

[..].”

18

Š? likuma 134. pant? ir noteikts:

“1. Pilnvarojum? paredz?t?s kolekt?v?s p?rvald?šanas ?stenošana nek?d? veid? neierobežo ?pašnieku mantisk?s ties?bas.

2. Kolekt?v? p?rvald?šana tiek ?stenota saska?? ar š?diem noteikumiem:

a)

I?mumus par atl?dz?bu un citu summu iekas?šanas no izmantot?jiem metod?m un noteikumiem, I?mumus par šo summu sadali starp ties?bu ?pašniekiem, k? ar? I?mumus par citiem svar?g?kiem kolekt?v?s p?rvald?šanas aspektiem pie?em biedri kopsapulc? saska?? ar stat?tiem;

b)

komisijas nauda, kas j?maks? ties?bu ?pašniekiem, kuri ir kolekt?v? p?rvald?juma organiz?cijas

biedri, lai segtu šīs organizācijas darbības izdevumus [..], un komisijas nauda, kas maksājama kolektīvā pārvērtējuma organizācijai, kura ir vienīgā iekasētāja [..], nevar kopā veidot vairāk kā 15 % no gadā iekasētajām summām;

c)

ja kopsapulce nav pieņemusi skaidru lēmumu, kolektīvā pārvērtējuma organizācijas iekasētās summas nevar izmantot kopīgiem mērķiem, kas nav to faktisko izmaksu segšana, kuras ir saistītas ar maksājamo summu iekasēšanu un to sadali starp biedriem; kopsapulce var nolemt, ka ne vairāk kā 15 % no iekasētajām summām var izmantot kopīgiem mērķiem un tikai darbības jomas robežās;

d)

kolektīvā pārvērtējuma organizācijas iekasētās summas tiek individuāli sadalītas starp tiesību paņēmieniem proporcionāli katra paņēmiena repertuāra izmantošanai ne vairāk kā 6 mēnešus pēc iekasēšanas dienas; tiesību paņēmieni var pieprasīt to summu samaksu, kuras iekasētas nominālā formā vai kuru sadalīšanai nav nepieciešams iesniegt konkrētus dokumentus, 30 dienu laikā, skaitot no iekasēšanas dienas;

e)

komisijas naudu, kas ir jāmaksā tiesību paņēmieniem, atskaita no summām, kuras izmaksājam katram paņēmienam pēc individuālo sadales aprēķina;

[..].

3. Kolektīvā pārvērtējuma organizācijām samaksātās atlīdzības nav un nevar tikt pielīdzinātas to ieņēmumiem.

4. "stenojot savas pilnvaras, saskaņā ar šo likumu kolektīvā pārvērtējuma organizācijām nedrīkst pārstāvēt vai nodot autortiesības vai blakustiesības vai šo tiesību īstenošanu."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

19

UCMR-ADA ir autora mantisko tiesību uz muzikālajiem darbiem kolektīvā pārvērtējuma organizācija, kuru Oficiul Român pentru Drepturile de Autor (Rumānijas Autortiesību birojs) ir izraudzījis par autoratlīdzību par šādu darbu izziņošanu sabiedrībai saistībā ar koncertiem, izrādēm vai mēkslas pasākumiem vienīgā iekasētāju Rumānijā.

20

Apvienība 2012. gada 16. novembrī rīkoja izrādi, kuras laikā sabiedrībai tika atskaņoti muzikālie darbi. Šim mērķim tā no UCMR-ADA bija saņēmusi neekskluzīvu licenci, par kuru tai bija jāmaksā atlīdzības par šo darbu izziņošanu sabiedrībai.

21

Tā kā apvienība samaksāja tikai daļu no UCMR-ADA pieprasītajām atlīdzībām, pārdēļ minētā uzskatīja, ka tai ir jāceļ prasība tiesā. Lai arī gan pirmās instances tiesa, gan apelācijas tiesa bija nospriedušas, ka apvienībai ir jāmaksā pieprasīto atlīdzību summa pilnā apmērā, pārdēļ minētā tiesa uzskatīja, ka UCMR-ADA veiktā atlīdzību iekasēšanas darbība nav apliekama ar

PVN, un summu, kas bija j?maks? apvien?bai, samazin?ja par š? nodok?a summu.

22

Kas?cijas s?dz?b?, ko UCMR?ADA iesniedza Înalta Curte de Casa?ie ?i Justi?ie (Augst? kas?cijas tiesa, Rum?nija), UCMR?ADA apgalvo, ka apel?cijas tiesa ir p?rk?pusi Nodok?u kodeksu, k? ar? PVN neitralit?tes principu, jo t?s l?muma rezult?t? PVN ir j?maks? UCMR?ADA, nevis apvien?bai, lai gan pirm? min?t? nav attiec?go darbu galaizmantot?ja.

23

T? k? iesniedz?jtiesai ir šaubas par PVN direkt?vas interpret?ciju, t?, pirmk?rt, v?las noskaidrot, vai darb?bu, ar kuru autorties?bu uz muzik?lajiem darbiem ?pašnieki at?auj izmantot šos darbus izr?žu r?kot?jiem, var kvalific?t k? "pakalpojumu sniegšanu par atl?dz?bu" š?s direkt?vas izpratn?. Šaj? zi??, lai gan t? apzin?s, ka pamatliet? runa ir par daž?d?m mantiskaj?m ties?b?m un daž?d?m ?pašnieku kategorij?m sal?dzin?jum? ar t?m, kuras tika apl?kotas liet?, kur? tika pasludin?ts 2017. gada 18. janv?ra spriedums SAWP (C?37/16, EU:C:2017:22), t? jaut?, vai Tiesas argument?cija min?taj? spriedum? var tikt piem?rota mutatis mutandis šaj? liet?.

24

Ja min?t? darb?ba b?tu j?uzskata par pakalpojumu sniegšanu par atl?dz?bu, iesniedz?jtiesa, otrk?rt, atsaukdam?s uz 2011. gada 14. j?lija spriedumu Henfling u.c. (C?464/10, EU:C:2011:489), v?las noskaidrot, vai kolekt?v? p?rvald?juma organiz?cija, iekas?jot atl?dz?bas no izmantot?jiem, r?kojas k? nodok?u maks?t?js PVN direkt?vas 28. panta izpratn?. Attiec?g? gad?jum? t? v?las uzzin?t, k?das sekas ir gan š?s kolekt?v? p?rvald?juma organiz?cijas, gan autorties?bu ?pašnieku pien?kumam sagatavot r??inus, kuros ir iek?auts PVN.

25

Š?dos apst?k?os Înalta Curte de Casa?ie ?i Justi?ie (Augst? kas?cijas tiesa) nol?ma aptur?t tiesved?bu un uzdot Tiesai š?dus prejudici?lus jaut?jumus:

"1)

Vai ties?bu uz muzik?liem darbiem ?pašnieki veic pakalpojumu sniegšanu PVN direkt?vas 24. panta 1. punkta un 25. panta a) punkta izpratn? attiec?b? pret izr?žu organiz?t?jiem, no kuriem kolekt?v? p?rvald?juma organiz?cijas, pamatojoties uz at?auju (neekskluz?vu licenci), iekas? sav? v?rd?, bet min?to ?pašnieku lab? atl?dz?bas par muzik?lo darbu izzi?ošānu sabiedr?bai?

2)

Ja atbilde uz pirmo jaut?jumu ir apstiprinoša, vai kolekt?v? p?rvald?juma organiz?cijas, kad t?s no izr?žu organiz?t?jiem iekas? atl?dz?bas par ties?b?m izzi?ot muzik?los darbus sabiedr?bai, r?kojas k? nodok?u maks?t?ji PVN direkt?vas 28. panta izpratn? un vai t?m ir pien?kums izdot attiec?gajiem izr?žu organiz?t?jiem r??inus ar iek?autu PVN? Vai tad, kad autoriem un citiem autorties?bu uz muzik?lajiem darbiem ?pašniekiem tiek izmaks?tas atl?dz?bas, tiem ir savuk?rt j?izdod r??ini ar iek?autu PVN kolekt?v? p?rvald?juma organiz?cijai?"

Tiesved?ba Ties?

26

Tiesas s?de mutv?rdu paskaidrojumu uzklauskāšanai, kura s?kotn?ji tika paredz?ta 2020. gada 27.

maij?, vesel?bas kr?zes d?? tika atcelta un jaut?jumi, kas tika uzdoti mutv?rdu atbildes sniegšanai, tika uzdoti k? jaut?jumi rakstveida atbildes sniegšanai. Puses uz šiem jaut?jumiem atbild?ja noteiktaj? termi??.

Par prejudici?lajiem jaut?jumiem

Par pirmo jaut?jumu

27

Ar pirmo jaut?jumu iesniedz?jtiesa b?t?b? jaut?, vai PVN direkt?vas 2. panta 1. punkta c) apakšpunkts, 24. panta 1. punkts un 25. panta a) punkts ir j?interpret? t?d?j?di, ka autorties?bu uz muzik?lajiem darbiem ?pašnieks par atl?dz?bu sniedz pakalpojumus izr?žu r?kot?jam galaizmantot?jam, ja šim p?d?jam min?tajam ir izsniegta neekskluz?va licence, kura tam ?auj šos darbus izzi?ot sabiedr?bai, samaks?jot atl?dz?bas, kuras iekas? izraudz?ta kolekt?v? p?rvald?juma organiz?cija, kura r?kojas sav? v?rd?, bet šo autorties?bu ?pašnieku interes?s.

28

Saska?? ar PVN direkt?vas 2. panta 1. punkta c) apakšpunktu PVN uzliek pakalpojumu sniegšanai, ko par atl?dz?bu k?das dal?bvalsts teritorij? veic nodok?a maks?t?js, kas r?kojas k? t?ds.

29

Saska?? ar š?s direkt?vas 24. panta 1. punktu jebkurš dar?jums, kas nav pre?u pieg?de, ir j?uzskata par pakalpojumu sniegšanu. PVN direkt?vas 25. pant? nor?doši ir uzskait?ti tr?s daž?di dar?jumi, kuri ir kvalific?jami k? "pakalpojumu sniegšana", tostarp min?t? 25. panta a) punkt? min?t? nemateri?l? ?pašuma nodošana.

30

Pirms jaut?juma par to, vai t?da pakalpojumu sniegšana k? pamatliet? apl?kot? var b?t nemateri?la ?pašuma nodošana š?s ties?bu normas izpratn?, ir j?izv?rt?, vai š?ds dar?jums ir veikts par atl?dz?bu. Faktiski, k? izriet no š? sprieduma 28. punkta, atbilstoši PVN direkt?vas 2. panta 1. punkta c) apakšpunktam, lai pakalpojums var?tu ietilpt š?s normas piem?rošanas jom?, tam katr? zi?? ir j?b?t sniegtam par atl?dz?bu (šaj? noz?m? skat. spriedumu, 2017. gada 18. janv?ris, SAWP, C?37/16, EU:C:2017:22, 24. punkts).

31

No past?v?g?s judikat?ras izriet, ka PVN direkt?vas izpratn? pakalpojums tiek sniegts par atl?dz?bu un t?d?j?di ir apliekams ar nodokli tikai tad, ja starp pakalpojuma sniedz?ju un t? sa??m?ju past?v tiesiskas attiec?bas, kur?s ir savstarp?js izpild?jums, un pakalpojumu sniedz?ja sa?emt? maksa ir faktiska samaksa par pakalpojuma sa??m?jam sniegto pakalpojumu. T? tas ir tad, ja starp sniegto pakalpojumu un sa?emto samaksu past?v tieša saikne, atbilstoši kurai samaks?t?s summas ir faktiska samaksa par atseviš?i nosak?mu pakalpojumu, kurš sniegts, past?vot tiesisk?m attiec?b?m, kur?s ir savstarp?js izpild?jums (skat. it ?paši spriedumus, 2017.gada 18. janv?ris, SAWP, C?37/16, EU:C:2017:22, 25. un 26. punkts, k? ar? 2020. gada 11. j?nijs, Vodafone Portugal, C?43/19, EU:C:2020:465, 31. punkts un taj? min?t? judikat?ra).

32

Saska?? ar iesniedz?jtiesas sniegtaj?m nor?d?m pamatliet? piem?rojamais valsts tiesiskais

regulējums ievieš obligātu kolektīvo pārvaldīšanu tiesību uz muzikālo darbu izziņošanu sabiedrībai, it īpaši izrēžu laikā, īstenošanai. Šī kolektīvā pārvaldīšana it īpaši nozīmē, ka tikai vienai izraudzītai kolektīvā pārvaldījuma organizācijai ir pienākums piešķirt izmantotajiem, piemēram, izrēžu rēķinā, kas to pieprasa, neekskluzīvu licenci attiecīgā darba izziņošanai sabiedrībai. Iekasājot autortiesību pašniekiem par šo atauju maksājums atļdzbas, šī iestāde rēķojas savā vārdā, bet šo autortiesību pašnieku interesēs, neatkarīgi no tā, vai autortiesību pašnieki ir vai nav minēti organizācijās biedri.

33

No šīm norādēm izriet, ka tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotā autortiesību pašnieks sniedz par atļdzbu pakalpojumu izrēžu rēķinā, neraugoties uz kolektīvā pārvaldījuma organizācijas iesaisti.

34

Proti, pirmkārt, šādā gadījumā pastāv tiesiskās attiecības, kurās ir savstarpīgs izpildējums, jo, ataujot muzikāla darba izziņošanu sabiedrībai, autortiesību pašnieks attiecībā uz šo darbu atauj to lietot izmantotajam. Savukārt šis izmantotājs sniedz pakalpojumu šim pašniekam, izpildot savu pienākumu maksāt atļdzbu par kolektīvā pārvaldījuma organizācijai līgumā darba izmantošanu. Šādā gadījumā pārdotājam minētā rēķojas autortiesību pašnieku interesēs.

35

Apstāklis, ka aizsargātā darba izmantošana tiek atauta pāc izmantotāja skaidra līguma, kurš savukārt maksā pienākos atļdzbu, tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotā apstiprina ne tikai tādus tiesiskos attiecību pastāvīšanu, kurās starp pakalpojuma sniedzēju pašnieku un pakalpojuma saņēmēju izmantotāju ir savstarpīgs izpildējums, bet vienlaikus ļauj konstatēt tiešu saikni starp sniegto pakalpojumu un saņemto faktisko samaksu.

36

Otrkārt, ir jākonstatē, ka tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotā izmantotāja maksātā atļdzba ir faktiskā samaksa par šo tiesisko attiecību ietvaros sniegto pakalpojumu. Šajā ziņā no iesniedzējtiesas sniegtās informācijas izriet, ka summa, kura kolektīvā pārvaldījuma organizācijai ir jāmaksā autortiesību pašniekiem, lai gan tā galu galā tiek noteikta, pamatojoties uz valsts tiesību paredzēto metodoloģiju, ir paredzēta tam, lai nodrošinātu atļdzbu par sniegto pakalpojumu.

37

Šo secinājumu neatspēko tas, ka šo atļdzbu saņem kolektīvā pārvaldījuma organizācija, jo tā rēķojas autortiesību pašnieku vārdā, un to arī neliek apšaubīt apstāklis, ka atļdzbas kolektīvā pārvaldīšana izriet no likumā noteiktā pienākuma, kā enerģētiskā norāde secinājumu 48. punktā, vai ka kolektīvā pārvaldījuma organizācija rēķojas gan autoru, kuri ir tās biedri, gan arī autoru, kuri nav tās biedri, interesēs, jo tās pārvaldīšanas veids nemainās atkarībā no autortiesību pašnieku kategorijas.

38

Tādējādi tādā situācijā kā pamatlietā aplūkotā divos aspektos atšķiras no situācijas, saistībā ar kuru tika pasludināts 2017. gada 18. janvāra spriedums SAWP (C-37/16, EU:C:2017:22). Pirmkārt, pastāv tiesiskās attiecības, kurās tiesību uz aizsargātiem darbiem pašnieki un aizsargātu darbu galaizmantotāji apmainās ar savstarpēju izpildējumu. Otrkārt, ir pierādīta tieša

saikne starp pakalpojuma sniegšanu un samaksu, jo atlīdzības, kuras ir jāmaksā galaizmantotājam, ir faktiskā samaksa par individualizējamo pakalpojumu, ko sniedz autortiesību pašnieks, lai gan Tiesa minētā sprieduma 28.–30. punktā ir nospriedusi, ka attiecīgās atlīdzības, kas noteiktiem ražotājiem un importētājiem ir jāmaksā saskaņā ar valsts tiesību aktu, kurā ir noteikta arī to summa, ir paredzētas, lai finansētu taisnīgu atlīdzību par labu attiecīgo tiesību pašniekiem.

39

Tā kā ir konstatēts, ka pamatlietā aplūkotais darījums ir pakalpojumu sniegšana par atlīdzību PVN direktīvas 2. panta 1. punkta c) apakšpunkta izpratnē, nav jānosaka, vai tas ietilpst jēdzienā “nemateriālā pakalpojuma nodošana” šīs direktīvas 25. panta a) punkta izpratnē, jo šajā 25. pantā paredzēto pakalpojumu saraksts nav izsmeļošs.

40

No visa iepriekš minētā izriet, ka PVN direktīvas 2. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka autortiesību uz muzikālajiem darbiem pašnieks par atlīdzību sniedz pakalpojumus izrēķinot rēķinājamā galaizmantotājam, ja tam ir izsniegta neekskluzīva licence, kas tam ļauj šos darbus izziņot sabiedrībai, samaksājot atlīdzības, kuras iekasē izraudzēta kolektīvā pārvērtējuma organizācija, kas rēķina savā vārdā, bet šīs autortiesību pašnieka intereses.

Par otro jautājumu

41

Ar otro jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai PVN direktīvas 28. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka kolektīvā pārvērtējuma organizācija, kura savā vārdā, bet autortiesību uz muzikālajiem darbiem pašnieku intereses iekasē atlīdzības, kuras tiem pienākas saskaņā ar atļauju izziņot sabiedrībai viņu aizsargātos darbus, rēķina kā “nodokļa maksātājus” šā panta izpratnē, un līdz ar to ir uzskatāms, ka tai šie pašnieki ir snieguši šos pakalpojumus, pirms tie tos pati ir snieguši galaizmantotājam. Iesniedzējtiesa arī jautā, vai šāds gadījums, pirmkārt, kolektīvā pārvērtējuma organizācijai ir savā vārdā jāsigatavo galaizmantotājam rēķinā, kuros ir norādītas no viņa iekasētās atlīdzības, ieskaitot PVN, un, otrkārt, vai autortiesību pašniekiem savukārt ir pienākums izsniegt kolektīvā pārvērtējuma organizācijai rēķinā, ieskaitot PVN, par pakalpojumiem, kuri sniegti saistībā ar saņemtajām atlīdzībām.

42

Attiecībā uz šo jautājumu pirmo daļu ir jāatgādina, ka saskaņā ar PVN direktīvas 28. pantu, ja nodokļu maksātājs, kas darbojas savā vārdā, bet kādas citas personas intereses, ir iesaistīts pakalpojumu sniegšanā, uzskata, ka tas pats ir saņēmēmis un sniedzis šos pakalpojumus.

43

Tādējādi šīs tiesību norma rada juridisku fikciju, ka divas identiskas pakalpojumu sniegšanas darbības tiek veiktas secīgi. Saskaņā ar šo fikciju tiek uzskatīts, ka saimnieciskās darbības subjekts, kurš piedalās pakalpojumu sniegšanā un kurš ir komisijā, vispirms ir saņēmēmis minētos pakalpojumus no saimnieciskās darbības veicēja, kura intereses viņš darbojas un kurš ir komitents, pirms pats tos pārcēlams ir sniedzis klientam (spriedums, 2017. gada 4. maijs, Komisija/Luksemburga, C-274/15, EU:C:2017:333, 86. punkts un tajā minētā judikatūra).

44

Šaj? gad?jum? no l?guma sniegt prejudici?lu nol?mumu izriet, pirmk?rt, ka kolekt?va p?rvald?šana ir oblig?ta ties?bu uz muzik?lo darbu izzi?ošānu sabiedr?bai ?stenošanai, it ?paši izr?des laik?. Š?d? gad?jum? izraudz?t? kolekt?v? p?rvald?juma organiz?cija p?rst?v ar? ties?bu ?pašniekus, kuri tai nav pieš??ruši pilnvarojumu un kuri t?d?j?di nav š?s organiz?cijas biedri. Otrk?rt, autorties?bu ?pašnieku ekskluz?v?s mantisk?s ties?bas, kas tiem ?auj pieš?irt vai aizliegt tostarp darba izzi?ošānu sabiedr?bai, nevar tikt nodotas kolekt?v? p?rvald?juma organiz?cijām. Trešk?rt, saska?? ar piem?rojamajiem valsts ties?bu aktiem kolekt?v? p?rvald?juma organiz?cijai ir pien?kums, pirmk?rt, pieš?irt neekskluz?vas licences izmantot?jiem, kas to pieprasa, un, otrk?rt, izstr?d?t metodolo?iju, par kuru ir pan?kta vienošāns ar izmantot?jiem, lai samaks?tu attiec?g?s atl?dz?bas par darbiem, kuru izmantošanas veids nepie?auj to, ka ties?bu ?pašnieki var?tu pieš?irt individu?lu at?auju. Ceturtk?rt, kad saska?? ar šo metodolo?iju atl?dz?bas ir j?maks? ?pašniekiem, at?auj?, kuru izmantot?jam ir pieš??rusi kolekt?v? p?rvald?juma organiz?cija, b?s iek?autas summas, ko š? organiz?cija iekas? sav? v?rd?, bet autorties?bu ?pašnieku interes?s.

45

No visiem šiem elementiem, apl?kojot tos kopumā, izriet, ka t?d? situ?cij? k? pamatliet? apl?kot? kolekt?v? p?rvald?juma organiz?cija, pieš?irot licences aizsarg?to darbu izmantot?jiem un par šo izmantošanu k? samaksu iekas?jot atl?dz?bas sav? v?rd?, bet autorties?bu ?pašnieku interes?s, ir iesaist?ta pakalpojumu sniegšan?, ko šis ties?bu ?pašnieks sniedz izmantot?jam, proti, izr?žu r?kot?jam. L?dz ar to ir j?uzskata, ka vispirms min?tie ties?bu ?pašnieki šos pakalpojumus sniedz min?tajai organiz?cijai un t? tos p?c tam pati sniedz galaizmantot?jiem.

46

L?dz ar to t?dos apst?k?os k? pamatliet? apl?kotie ir j?uzskata, ka kolekt?v? p?rvald?juma organiz?cija ir r?kojusies k? komisijas PVN direkt?vas 28. panta izpratn?.

47

Tas, ka kolekt?v? p?rvald?juma organiz?cija p?rst?v ar? autorties?bu ?pašniekus, kuri tai nav pieš??ruši pilnvarojumu, nav pretrun? šim secin?jumam, jo ne attiec?go pakalpojumu sniegšana, ne k?rt?ba, k?d? tie tiek sniegti, neatš?iras atkar?b? no attiec?g?s ?pašnieku kategorijas.

48

Proti, gan no iesniedz?jtiesas, gan Rum?nijas vald?bas sniegt?s inform?cijas izriet, ka pamatliet? apl?kotaj? oblig?taj? kolekt?v? p?rvald?juma sist?m? piem?rojamaj? likum? nav veikta nek?da noš?iršana atkar?b? no kolekt?v? p?rvald?juma organiz?cijas biedra statusa esam?bas vai neesam?bas attiec?b? uz licen?u pieš?iršanu, atl?dz?bu iekas?šanu, to sadali, k? ar? kolekt?v? p?rvald?juma organiz?cijai maks?jamo komisijas maksu.

49

Attiecībā uz šo jautājumu otro daļu par PVN direktīvas 28. panta piemērošanas sekām attiecībā uz rīcību izrakstīšanu ir jāatgādina – tā kā šīs tiesību norma ietilpst šīs direktīvas IV sadaļā “Darījumi, par kuriem uzliek nodokli”, secīgi sniegtie pakalpojumi ietilpst PVN piemērošanas jomā. No tā izriet – ja pakalpojumu sniegšana, kurā ir iesaistīts saimnieciskās darbības subjekts, ir apliekama ar PVN, tiesiskajām attiecībām starp šo saimnieciskās darbības subjektu un saimnieciskās darbības subjektu, kura interesēs višķi rīkojas, arī ir jābūt apliekamām ar PVN (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2019. gada 19. decembris, Amratti Land Investment, C-707/18, EU:C:2019:1136, 38. punkts).

50

Tādējādi, ja kolektīvā pārvaldējuma organizācija, rīkojoties kā nodokļa maksātāja, savā vārdā, bet autortiesību pašnieku interesēs veic darbību, kas izpaužas kā neekskluzīvu licenču piešķiršana izrāžu rīkojumiem muzikālo darbu izziņošanas sabiedrībai mērķiem par atlīdzību, šo organizācija veic darījumu, kurš ietilpst PVN piemērošanas jomā. Līdzīgi kā autortiesību pašnieki sniedz pakalpojumu, kas ir apliekams ar nodokli, kad tie no kolektīvā pārvaldējuma organizācijas iekasē atlīdzības.

51

Šādā situācijā, lai tiktu ieviests nodokļu neitralitātes princips, kolektīvā pārvaldējuma organizācijai, kas ir nodokļu maksātāja, savā vārdā ir jānosēta galaizmantotājam rīcība, kurā ir norādīts no kā iekasējamā atlīdzības, kam pieskaitīts PVN. Pēc tam, kad autortiesību pašnieki ir saņēmuši šīs organizācijas pārskaitītās atlīdzības, šiem autortiesību pašniekiem, ja tie ir nodokļa maksātāji, minētajai organizācijai ir jāadresē rīcība, kurā ir norādīts saņemtais atlīdzības un PVN, ar ko apliek šīs atlīdzības.

52

No iepriekš minētā izriet, ka PVN direktīvas 28. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka kolektīvā pārvaldējuma organizācija, kas savā vārdā, bet autortiesību uz muzikāliem darbiem pašnieku interesēs iekasē atlīdzības, kuras tiem pienākas kā samaksa par atāļu izziņot sabiedrībai viņu aizsargātos darbus, rīkojas kā “nodokļa maksātājs” šo panta izpratnē, un līdz ar to ir uzskatāms, ka tai šie pašnieki ir snieguši šos pakalpojumus, pirms tā tos pati ir sniegusi galaizmantotājam. Šādā situācijā šai organizācijai savā vārdā ir jāsigatavo galaizmantotājam rīcība, kurā ir norādīts no kā iekasētais atlīdzības, ieskaitot PVN. Savukārt autortiesību pašniekiem ir pienākums izsniegt kolektīvā pārvaldējuma organizācijai rīcības, ieskaitot PVN, par pakalpojumiem, kuri sniegti saistībā ar saņemtajām atlīdzībām.

Par tiesāšanas izdevumiem

53

Attiecībā uz pamatlietas pusēm šīs tiesvedības ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanas izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēti lietās dalībnieku izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

1)

Padomes Direktīvas 2006/112/EK (2006. gada 28. novembris) par kopīgo pievienotās vērtības nodokļa sistēmu, kurā grozījumi izdarīti ar Padomes Direktīvu 2010/88/ES (2010. gada 7. decembris), 2. panta 1. punkta c) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka autortiesību uz muzikāliem darbiem īpašnieks par atlīdzību sniedz pakalpojumus izrāžu rīkotājam galaizmantotājam, ja tam ir izsniegta neekskluzīva licence, kas tam ļauj šos darbus izziņot sabiedrībai, samaksājot atlīdzības, kuras iekasē izraudzēta kolektīvā pārvaldītāja organizācija, kas rīkojas savā vārdā, bet šo autortiesību īpašnieku interesēs.

2)

Direktīvas 2006/112/EK, kas grozīta ar Direktīvu 2010/88, 28. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka kolektīvā pārvaldītāja organizācija, kas savā vārdā, bet autortiesību uz muzikāliem darbiem īpašnieku interesēs iekasē atlīdzības, kuras tiem pienākas kā samaksa par atāuju izziņot sabiedrībai viņu aizsargātos darbus, rīkojas kā "nodokļa maksātājs" šā panta izpratnē, un līdz ar to ir uzskatāms, ka tai šie īpašnieki ir snieguši šos pakalpojumus, pirms tā tos pati ir sniegusi galaizmantotājam. Šādā situācijā šai organizācijai savā vārdā ir jāsaņemas galaizmantotājam rēķins, kurā ir norādītas no viņa iekasētās atlīdzības, ieskaitot pievienotās vērtības nodokli (PVN). Savukārt autortiesību īpašniekiem ir pienākums izsniegt kolektīvā pārvaldītāja organizācijai rēķinus, ieskaitot PVN, par pakalpojumiem, kuri sniegti saistībā ar saņemtajām atlīdzībām.

[Paraksti]

(*1) Tiesvedības valoda – rumāņu.